

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS KOMMISSION

Bryssel den 10.12.2003
KOM(2003) 741 slutlig

2003/0302 (COD)

Förslag till

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING

om villkor för tillträde till gasnäten

(framlagt av kommissionen)

MOTIVERING

1. INLEDNING OCH BAKGRUND

Den 26 juni 2003 antog Europaparlamentet och rådet direktiv 2003/55/EG om gemensamma regler för den inre marknaden för naturgas och om upphävande av direktiv 98/30/EG. I direktiv 98/30/EG, det första direktivet om den inre marknaden, togs de första trevande stegen mot en inre gasmarknad. Syftet med det andra direktivet var däremot att ändra regelverkets struktur för att undanröja de sista hindren mot fullbordandet av den inre marknaden.

I det andra direktivet om den inre gasmarknaden fastställs bland annat följande:

- Senast den 1 juli 2004 får alla icke-hushållskunder rätt att fritt välja sin leverantör. För övriga kunder införs samma rätt den 1 juli 2007.
- Tredje part får tillträde till överförings- och distributionsnäten på grundval av offentligtgjorda och reglerade tariffer.
- I varje medlemsstat inrättas en tillsynsmyndighet med en minsta uppsättning gemensamma ansvarsområden.
- Rättslig åtskillnad mellan överföringsföretag och stora och medelstora distributionsföretag.
- Förhandlat eller reglerat tillträde till lagringsutrymmen.

Direktivet bidrar på så sätt till de grundläggande strukturreformer som krävs för en vidareutveckling av den inre gasmarknaden. Utan ytterligare detaljerade bestämmelser om överföringssystemens drift är det emellertid inte troligt att gemenskapen kan uppnå sina mål på området.

2. SKÅL FÖR FÖRORDNINGEN

Rådet har redan godtagit tanken att de båda direktiven om den inre energimarknaden bör kompletteras med en förordning som för vissa nyckelområden innehåller de grundläggande principer och tillämpningsåtgärder som anses nödvändiga för en välfungerande inre energimarknad. Rådet har antagit förordning (EG) nr 1228/2003 om villkor för tillträde till nät för gränsöverskridande elhandel. Den förordningen innehåller bestämmelser om gemensamma tariffstrukturer (även för gränsöverskridande elhandel), tillhandahållande av upplysningar om sammanlänkningskapacitet och regler om hantering av överbelastning.

Samma slags regler för principer och tillämpningsåtgärder krävs också för den inre gasmarknaden, med beaktande av skillnaderna mellan el och gas. Både kommissionen, medlemsstaterna, de nationella tillsynsmyndigheterna, gasindustrin och nätanvändarna har insett detta. Forumet för europeiska tillsynsmyndigheter på gasområdet, som möts två gånger om året i Madrid (Madridforumet), enades därför redan i februari 2002 (forumets femte möte) om en rad riktlinjer (som vanligtvis kallas riktlinjer för god sed i fråga om tredjepartstillträde) som de systemansvariga åtog sig att följa. Riktlinjerna var inte bindande och avtalades på frivillig grund.

I Madridforumet, där kommissionen är ordförande, deltar företrädare för de nationella tillsynsmyndigheterna, medlemsstaterna, nätoperatörer och nätanvändare samt gaskonsumenterna. Inom ramen för energidialogen mellan EU och Ryssland har även Ryssland deltagit i de senaste mötena. Forumet försöker enas om tekniska regler för fullbordandet av den inre gasmarknaden.

Sin första rapport om hur riktlinjerna från februari 2002 följdes lade kommissionen fram inför Madridforumet i oktober 2002. Kommissionen kom där fram till att det hade gjorts vissa framsteg. I rapporten fastställdes dock även följande:

- Stora brister när det gäller efterlevnad av riktlinjerna.
- Stor osäkerhet när det gäller efterlevnad av riktlinjerna.
- Stora skillnader mellan de systemansvariga när det gäller efterlevnad av riktlinjerna och tillträdesvillkor i största allmänhet.

Kommissionen föreslog därför att Madridforumet skulle anta mer detaljerade och omfattande riktlinjer. Mellan oktober 2002 (Madridforumets sjätte möte) och september 2003 (Madridforumets sjunde möte) fördes intensiva och omfattande diskussioner om de omarbetade riktlinjerna. På sitt sjunde möte godtog forumet en rad omarbetade riktlinjer för god sed i fråga om tredjepartstillträde.

Det bör påpekas att kommissionen vid Madridforumets sjunde möte i september 2003 lade fram en andra rapport om hur den första versionens riktlinjer hade följts. Av den rapporten framgick visserligen att riktlinjerna nu följdes mycket bättre, men att bristerna fortfarande var stora och oacceptabla. Följaktligen är det långt till att uppnå lika villkor för tillträde till gasöverföringssnätet. Det sätt på vilket villkoren utformas förutbestämmer den startpunkt från vilken konkurrensen utvecklas. Sålunda är otillräckliga och assymetriska tillträdesvillkor skadliga för en väl fungerande inre europeisk naturgasmarknad. De omarbetade riktlinjerna för god sed i fråga om tredjepartstillträde från september 2003 torde leda till villkor för tillträde till nätet som uppfyller en sådan marknads behov.

Av detta skäl är det uppenbart att den inre naturgasmarknaden bara kan fungera effektivt, om villkor för tillträde till nätet i den gemensamma marknaden motsvarar särskilda minimivillkor vad gäller nyckelaspekter på tredjepartstillträde. Sådana villkor är nödvändiga för att fastlägga lika villkor och för att möjliggöra utnyttjandet av affärsmöjligheter också för nya marknadsaktörer och små företa. Tillträdesvillkor till nätet får inte diskriminera mellan olika stora nätanvändare, eftersom detta skulle snedvrída konkurrensen och hur som helst hindra gaskunder från att likvärdigt dra nytta av den inre naturgasmarknaden.

Nätanvändare som begär tillträde till nätet måste för sin affärsverksamhet kunna påräkna en tillräcklig nivå av insyn, eftersom affärsmöjligheter som emanerar från kortsiktiga och lånsiktiga marknadsutvecklingar annars inte kan utnyttjas. Effektiva procedurer för hantering av överbelastning liksom grundläggande regler för andrahandsmarknader skulle vara komplementerande i detta avseende och skulle dessutom bidra till en effektiv användning av nätet. Vissa tjänster – flexibla vad gäller längd och starttidpunkter, icke-frånkopplingsbara och frånkopplingsbara med skäliga tariffer, men standardiserade så långt möjligt - utgör också ovillkorliga förutsättningar för marknadsaktörerna att tillgodogöra sig de potentiella fördelarna av den inre gasmarknaden.

För att tillhandahålla mekanismer för att ytterligare främja icke-diskriminering och konkurrens, baserade på tredjepartstillträde och sålunda på nättillträdesvillkor, behövs grundläggande principer för tillträdesavgifter och balansregler/balansavgifter. Sådana principer är också avgörande för att skapa lika villkor för alla aktörer på EUs naturgasmarknad och skulle underlätta marknadstillträdet för nya aktörer. Det är väl värt att understryka att alla aktörer i Madridforumet har accepterat reglerna i den reviderade utgåvan av Riktlinjer för god sed i fråga om tredjepartstillträde, som till fullo tillmötesgår erforderliga nättillträdesvillkor.

Det är därför viktigt att se till att samtliga systemansvariga för överföringssystemen i EUs inre naturgasmarknad verkligen tillämpar de nya riktlinjerna. Företrädarna för samtliga sammanslutningar som på Madridforumets sjunde möte representerade nätanvändarna uppmanade kommissionen att se till att riktlinjerna verkligen tillämpas och EU-lagstiftningen verkligen följs. Reglerna och principerna i riktlinjerna bör därför ligga till grund för en ny förordning om villkor för tillträde till gasnäten. Förordningen bör motsvara ovannämnda förordning om villkor för tillträde till nät för gränsöverskridande elhandel och innehålla samma förfaranden.

3. FÖRFARANDEFRÅGOR

Liksom förordningen om villkor för tillträde till nät för gränsöverskridande elhandel bör denna förordning innehålla en uppsättning med obligatoriska, grundläggande principer. Bilagan till förordningen bör innehålla detaljerade tillämpningsföreskrifter som kan ändras i enlighet med något av kommittéförfarandena i artiklarna 5 och 7 i rådets beslut 1999/468/EG¹.

I samband med detta är det viktigt att göra förordningen till ett instrument som tillåter vidareutveckling och komplettering av riktlinjerna. Såsom bekräftades på Madridforumets möte i september 2003 krävs det nu framsteg i fråga om bestämmelser om hantering av avtalsbetingad överbelastning (principen om att outnyttjad kapacitet går förlorad). Det föreskrivande kommittéförfarandet möjliggör en sådan mekanism.

I samband med det föreskrivande förfarandet måste dock Madridforumets konsensusbaserade arbetssätt bibehållas. Nya eller omarbetade riktlinjer bör även fortsättningsvis utarbetas inom ramen för forumet. Forumet bör därför ges ett rättsligt erkännande i förordningen och en officiell funktion som rådgivare i samband med utarbetande av och diskussion om riktlinjer.

De nationella tillsynsmyndigheterna spelar också en viktig roll vid riktlinjernas utarbetande. Vid sidan om sin ledande roll i Madridforumet bör den nya Europeiska gruppen av tillsynsmyndigheter för el och gas, som inrättats genom kommissionens beslut 2003/796/EG av den 11 november 2003², också officiellt få en rådgivande funktion vid utarbetandet av riktlinjer.

4. BERÖRDA FRÅGOR

Den andra versionen av riktlinjerna för god sed i fråga om tredjepartstillträde, som godtogs av alla deltagare i Madridforumets sjunde möte i september 2003, omfattar följande:

---

¹ EGT L 184, 17.7.1999, s. 23.

² EUT L 296, 14.11.2003, s. 34.

- Kriterier för fastställandet av avgifter för nättillträde, som skall vara utformade så att avgifterna de säkerställer systemets funktionsduglighet och återspeglar de faktiska kostnaderna.
- En minsta uppsättning gemensamma tjänster för tredjepartstillträde, bland annat i fråga om transportavtalens löptid och möjligheten till fränkoppling.
- Gemensamma regler för avtalsbetingad överbelastning av näten som skapar jämvikt mellan behovet av att frigöra outnyttjad kapacitet och kapacitetsinnehavarnas rätt att vid behov använda kapaciteten.
- Uppgifter om bland annat tekniska krav och tillgänglig kapacitet.
- Regler som ser till att överföringssystemens systemansvariga tillämpar balanseringssystem på ett sätt som är förenligt med den inre marknaden.
- Gemensamma grundkrav för handeln med förstahandsrättigheter till kapacitet.

I förordningens genomförandebestämmelser fastställs därför principer för följande:

- Avgifter för tillträde till nät
- Tjänster för tredjepartstillträde
- Mekanism för kapacitetstilldelning och förfaranden för hantering av överbelastning
- Krav på insyn
- Balanseringsavgifter och avgifter för obalans
- Andrahandsmarknader

Riktlinjerna i bilagan till förordningen innehåller åtgärder som omsätter dessa principer i praktiken. Riktlinjerna kommer som sagt att uppdateras i enlighet med marknadens behov med hjälp av ett kommittéförfarande efter samråd med Madridforumet och Europeiska gruppen av tillsynsmyndigheter för el och gas.

Förslag till

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING

om villkor för tillträde till gasnäten

(Text av betydelse för EES)

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DENNA FÖRORDNING

med beaktande av Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, särskilt artikel 95 i detta,

med beaktande av kommissionens förslag³,

med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande⁴,

med beaktande av Regionkommitténs yttrande⁵,

i enlighet med förfarandet i artikel 251 i fördraget⁶, och

av följande skäl:

- (1) Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/55/EG av den 26 juni 2003 om gemensamma regler för den inre marknaden för naturgas och om upphävande av direktiv 98/30/EG⁷ var ett betydande steg mot fullbordandet av den inre gasmarknaden. Nu bör regelverkets struktur ändras så att de sista hindren mot fullbordandet av den inre marknaden undanröjs. Det krävs ytterligare tekniska bestämmelser, bland annat i fråga om prissättningsprinciper, insyn, hantering av överbelastning och balansering.
- (2) Erfarenheterna från tillämpningen och övervakningen av den första versionen av riktlinjerna för god sed, som forumet för europeiska tillsynsmyndigheter på gasområdet antog 2002, visar att reglerna måste ha rättsverkningar för att verkligen tillämpas i alla medlemsstater och för att i praktiken ge en lägsta garantinivå när det gäller lika villkor för marknadstillträde.
- (3) Forumet antog en andra version av de gemensamma reglerna, de andra riktlinjerna för god sed, vid sitt möte den 24–25 september 2003. På grundval av nämnda riktlinjer bör det i förordningen fastställas grundläggande principer och bestämmelser för tillträde till nätet och tjänster för tredjepartstillträde, hantering av överbelastning, insyn, balansering och handel med kapacitetsrättigheter.

---

³ EUT C [...], [...], s. [...].

⁴ EUT C [...], [...], s. [...].

⁵ EUT C [...], [...], s. [...].

⁶ EUT C [...], [...], s. [...].

⁷ EUT L 176, 15.7.2003, s. 57.

- (4) Det bör anges kriterier för fastställandet av avgifter för nättillträde som ser till att avgifterna fullt ut följer principerna om icke-diskriminering, uppfyller behoven av en välfungerande inre marknad, säkerställer systemets funktionsduglighet och återspeglar de faktiska kostnaderna.
- (5) Det krävs en minsta uppsättning gemensamma tjänster för tredjepartstillträde, bland annat i fråga om transportavtalens löptid och möjligheten till fränkoppling, för att hela Europeiska unionen i praktiken skall få en gemensam lägsta tillträdesnivå och för att fördelarna med en välfungerande inre gasmarknad verkligen skall kunna utnyttjas.
- (6) Hanteringen av avtalsbetingad överbelastning av näten är en viktig fråga för fullbordandet av den inre gasmarknaden. Det är viktigt att ta fram gemensamma regler som – enligt principen om att outnyttjad kapacitet går förlorad – skapar jämvikt mellan behovet av att frigöra outnyttjad kapacitet och kapacitetsinnehavarnas rätt att vid behov använda kapaciteten, och som samtidigt förbättrar kapacitetens likviditet.
- (7) Visserligen är fysisk överbelastning av näten för närvarande inget stort problem i gemenskapen, men det kan komma att ändras i framtiden. Därför är det viktigt att fastställa grundläggande principer för hur kapaciteten skall tilldelas vid sådan överbelastning.
- (8) Nätanvändarna måste ha uppgifter om bland annat tekniska krav och tillgänglig kapacitet för att få effektivt tillträde till gasnäten och kunna ta vara på affärsmöjligheterna på den inre marknaden. Det krävs gemensamma minimikrav på öppenhet i detta avseende.
- (9) De balanseringssystem för gas som de systemansvariga för överföringssystemen tillämpar måste vara icke-diskriminerande och medge insyn, eftersom de är viktiga mekanismer, inte minst för nya marknadsaktörer, som kan ha större problem med att balansera sin samlade försäljningsportfölj än etablerade företag på marknaden i fråga. Det är därför nödvändigt att införa regler som ser till att överföringssystemens systemansvariga tillämpar de nämnda mekanismerna på ett sätt som är förenligt med icke-diskriminerande, klara och effektiva villkor för tillträde till nätet.
- (10) Handeln med förstahandsrättigheter till kapacitet är ett viktigt led i utvecklingen av en konkurrenspräglad marknad och skapandet av likviditet. Förordningen bör därför innehålla grundläggande bestämmelser om detta.
- (11) De nationella tillsynsmyndigheterna bör se till att de bestämmelser som omfattas av förordningen och de riktlinjer som antas enligt förordningen följs.
- (12) Riktlinjerna i bilagan till förordningen innehåller särskilda, detaljerade regler som omsätter dessa principer i praktiken och som bygger på den andra versionen av riktlinjerna för god sed. Reglerna kommer att behöva vidareutvecklas och genomföras med hjälp av ytterligare bestämmelser, exempelvis om mildrande av avtalsbetingad överbelastning. Förordningen måste därför innehålla föreskrifter om antagande av sådana nya regler i enlighet med rådets beslut 1999/468/EG av den 28 juni 1999 om de förfaranden som skall tillämpas vid utövandet av kommissionens genomförandebefogenheter⁸.

---

⁸ EGT L 184, 17.7.1999, s. 23.

- (13) Medlemsstaterna och de behöriga nationella myndigheterna bör åläggas att förse kommissionen med relevanta upplysningar. Kommissionen bör behandla sådana upplysningar konfidentiellt. Vid behov bör kommissionen kunna begära in relevanta uppgifter direkt från de berörda företagen efter att ha underrättat de behöriga nationella myndigheterna.
- (14) Förordningen och de riktlinjer som antas i enlighet med den får inte påverka tillämpningen av gemenskapens konkurrensregler.
- (15) I enlighet med subsidiaritetsprincipen i artikel 5 i fördraget kan målen för den föreslagna åtgärden, dvs. att införa rättvisa regler för villkoren för tillträde till gasnäten, inte i tillräcklig utsträckning uppnås av medlemsstaterna och kan därför på grund av åtgärdens omfattning och verkningar bättre uppnås på gemenskapsnivå. I enlighet med proportionalitetsprincipen i samma artikel går denna förordning inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå dessa mål.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Syfte och tillämpningsområde

Syftet med förordningen är att införa rättvisa regler när det gäller villkoren för tillträde till gasnäten, med hänsyn tagen till de nationella och regionala marknadernas särdrag. Förordningen omfattar principer för avgifter för tillträde till nät, en definition av nödvändiga tjänster, harmoniserade principer för kapacitetstilldelning och hantering av överbelastning, krav på insyn, balanseringsavgifter och avgifter för obalans samt behovet av att underlätta andrahandsmarknader för handeln med kapacitetsrättigheter.

Artikel 2

Definitioner

1. I denna förordning och i de riktlinjer som skall antas i enlighet med denna förordning används följande beteckningar med de betydelser som här anges:
  - (1) *överföring*: transport, utom leverans, av naturgas genom ett högtrycks nät, eller ett regionalt rörledningsnät som i huvudsak består av högtrycksrörledningar, som inte ingår i ett tidigare led av rörledningsnätet till kunder.
  - (2) *transportavtal*: kontrakt som den systemansvarige för överföringsnätet har slutit med en nätanvändare i överföringssyfte.
  - (3) *kapacitet*: det maximala flöde, uttryckt i kubikmeter per tidsenhet eller som energienhet per tidsenhet, som nätanvändaren har rätt till enligt transportavtalet.
  - (4) *hantering av överbelastning*: hantering av den systemansvariges kapacitetsportfölj så att dels den tekniska kapaciteten utnyttjas på bästa möjliga sätt och i högsta möjliga grad, dels eventuella överbelastningar och mättnadspunkter upptäcks i tid.
  - (5) *andrahandsmarknad*: marknad där kapaciteten handlas annorlunda än på förstahandsmarknaden.

- (6) *behovsanmälan*: nätanvändarens förhandsmeddelande till överföringsföretaget om det faktiska gasflöde som nätanvändare vill mata in i eller ta ut från systemet.
- (7) *behovsomanmälan*: meddelande om korrigerad behovsanmälan.
- (8) *restbalansering*: fysisk balansering för att säkerställa systemets funktionsduglighet under balanseringsperioden.
- (9) *funktionsduglighet*: läge där naturgasens tryck och kvalitet i ett överföringsnät eller en överföringsutrustning ligger inom de övre och nedre gränser som den systemansvarige för överföringssystemet har fastställt och som innebär att naturgasöverföringen är säkerställd ur teknisk synpunkt.
- (10) *balanseringsperiod*: den period inom vilken varje nätanvändare måste utjämna uttaget av en viss mängd naturgas, uttryckt i energienheter, genom att mata in samma mängd naturgas i överföringsnätet i enlighet med transportavtalet eller nätregelverket.
- (11) *nätanvändare*: kund till en systemansvarig för överföringssystemet, som skulle kunna underteckna det relevanta nätregelverket eller sluta transportavtal om transport av naturgas med den systemansvarige för överföringssystemet. Nätanvändare är exempelvis slutförbrukare, producenter, leverantörer, gashandlare och – på villkor att det är nödvändigt för att de systemansvariga för överföringssystemet skall kunna bedriva sin överföringsverksamhet – systemansvariga för överföringssystem.
- (12) *frånkopplingsbara tjänster*: tjänster som den systemansvarige för överföringssystemet tillhandahåller på grundval av frånkopplingsbar kapacitet.
- (13) *frånkopplingsbar kapacitet*: gasöverföringskapacitet som den systemansvarige för överföringssystemet kan frånkoppla i enlighet med villkoren i transportavtalet.
- (14) *långfristiga tjänster*: tjänster med en löptid på minst ett år som den systemansvarige för överföringssystemet erbjuder.
- (15) *kortfristiga tjänster*: tjänster med en löptid på mindre än ett år som den systemansvarige för överföringssystemet erbjuder.
- (16) *fast kapacitet*: gasöverföringskapacitet som avtalsenligt garanteras av den systemansvarige för överföringssystemet.
- (17) *teknisk kapacitet*: största möjliga fasta kapacitet som den systemansvarige för överföringssystemet kan tillhandahålla nätanvändarna med hänsyn till systemets funktionsduglighet och överföringsnätets driftkrav.
- (18) *avtalad kapacitet*: kapacitet som den systemansvarige för överföringssystemet har tilldelat en nätanvändare genom ett transportavtal.
- (19) *tillgänglig kapacitet*: den del av den tekniska kapaciteten som ännu inte tilldelats och som fortfarande finns tillgänglig i systemet.

- (20) *avtalsbetingad överbelastning*: läge där efterfrågan på fast kapacitet överstiger den tekniska kapaciteten, dvs. all teknisk kapacitet har genom avtal tilldelats som fast kapacitet.
- (21) *förstahandsmarknad*: marknad där den systemansvarige för överföringssystemet direkt handlar med kapacitet.
- (22) *fysisk överbelastning*: läge där den faktiska efterfrågan överstiger den tekniska kapaciteten.
- (23) *ny marknadsaktör*: företag med liten marknadsandel som ännu inte är verksamt inom gasförsörjningen i medlemsstaten i fråga, eller företag med liten marknadsandel som tagit sig in på marknaden inom två år efter förordningens ikraftträdande.
- (24) *företag med liten marknadsandel*: företag med en andel på mindre än 3 % av den relevanta nationella gasmarknaden.

2. Dessutom skall definitionerna i artikel 2 i direktiv 2003/55/EG tillämpas.

Artikel 3 *Avgifter för tillträde till nät*

1. De avgifter som de systemansvariga för överföringssystemet tar ut för tillträde till nät skall vara klara, ta hänsyn till systemets funktionsduglighet, återspegla de faktiska kostnaderna, inklusive rimlig avkastning på investerat kapital, vid behov med hänsyn till internationella tariffjämförelser, och tillämpas på ett icke-diskriminerande sätt.

Avgifterna skall underlätta effektiv gashandel och konkurrens och samtidigt hindra korssubventionering mellan nätanvändare.

2. Avgifter för tillträde till nät får inte begränsa marknadens likviditet eller påverka den gränsöverskridande handeln mellan olika överföringssystem.

Artikel 4 *Tjänster för tredjepartstillträde*

1. De systemansvariga för överföringssystemet skall erbjuda samtliga nätanvändare tjänster för tredjepartstillträde på samma avtalsvillkor, antingen på grundval av ett standardtransportavtal eller ett gemensamt nätregelverk.
2. De systemansvariga för överföringssystemet skall tillhandahålla både fasta och fränkopplingsbara tjänster för tredjepartstillträde. Om inget annat fastställts av de behöriga tillsynsmyndigheterna, skall priset på fränkopplingsbar kapacitet återspegla sannolikheten för fränkopplingen.
3. De systemansvariga för överföringssystemet skall erbjuda samtliga nätanvändare både lång- och kortfristiga tjänster.
4. Transportavtal som sluts utanför räkenskapsåret för naturgas med ovanligt startdatum eller kortare löptid än ett årsbaserat standardtransportavtal får inte leda till godtyckligt högre tariffer.

Artikel 5

Principer för mekanismerna för kapacitetstilldelning och förfarandena för hantering av överbelastning

1. De systemansvariga för överföringssystemet skall tillämpa och offentliggöra icke-diskriminerande och klara mekanismer för kapacitetstilldelning.
2. Nya transportavtal som sluts av en systemansvarig för överföringssystemet skall bygga på följande principer för hanteringen av avtalsbetingad överbelastning:
  - (a) Den systemansvarige skall erbjuda outnyttjad kapacitet på förstahandsmarknaden.
  - (b) Nätanvändare skall ha rätt att återförsälja sin outnyttjade kapacitet på andrahandsmarknaden.
3. Om kapacitet som omfattas av befintliga transportavtal inte utnyttjas och det uppstår en avtalsbetingad överbelastning, skall de systemansvariga för överföringssystemet tillämpa artikel 5.2 a-b, förutsatt att de därmed inte bryter mot kraven i befintliga transportavtal. Om detta skulle bryta mot befintliga transportavtal, skall de systemansvariga för överföringssystemet i samråd med de behöriga myndigheterna se till att kapaciteten i fråga frigörs så att principerna enligt artikel 5.2 a-b kan tillämpas.
4. Vid fysisk överbelastning skall en icke-diskriminerande, marknadsbaserad lösning tillämpas.

Artikel 6

Krav på insyn

1. De systemansvariga för överföringssystemet skall offentliggöra närmare upplysningar om erbjudna tjänster och tillämpade villkor tillsammans med de tekniska uppgifter som krävs för att nätanvändarna skall få effektivt nättillträde.
2. För de tillhandahållna tjänsterna skall de systemansvariga för överföringssystemet regelbundet, löpande och på ett användarvänligt standardiserat sätt offentliggöra numeriska uppgifter om teknisk, avtalad och tillgänglig kapacitet för alla relevanta punkter.
3. De nationella tillsynsmyndigheterna skall godkänna vilka punkter i ett visst överföringssystem som skall offentliggöras. Punkterna skall åtminstone omfatta överföringssystemets viktigaste utloppspunkter med en samlad utloppskapacitet på minst 50 % av den totala kapaciteten vid de utloppspunkter som bedrivs av den berörda systemansvarige för överföringssystemet.
4. Om en systemansvarig för överföringssystemet av sekretesskäl inte anser sig kunna offentliggöra alla uppgifter som behövs, skall den systemansvarige söka den nationella tillsynsmyndighetens tillstånd att begränsa offentliggörandet till punkten/punkterna i fråga.

Vid beslut om ett sådant tillstånd skall den nationella tillsynsmyndigheten beakta befogade krav på bevarande av affärshemligheter och målet att skapa en konkurrensutsatt inre gasmarknad. Vid ett begränsat offentliggörande skall den

tillgängliga kapaciteten offentliggöras utan de numeriska uppgifter som skulle röja affärshemligheter.

Om tre eller fler nätanvändare har avtalat kapacitet i en och samma punkt, får inga undantag från skyldigheten att offentliggöra uppgifter beviljas.

Artikel 7

Balanseringsavgifter och avgifter för obalans

1. Balanseringsreglerna skall vara skäliga, icke-diskriminerande och klara och bygga på objektiva kriterier. Balanseringsreglerna skall återspegla äkta systembehov med hänsyn till de resurser som den systemansvarige för överföringssystemet förfogar över.
2. Om balanseringsreglerna inte är marknadsbaserade, skall toleransnivåerna åtminstone utformas så att de återspeglar säsongvariation och överföringssystemets faktiska tekniska kapacitet. Toleransnivåerna skall återspegla äkta systembehov med hänsyn till de resurser som den systemansvarige för överföringssystemet förfogar över.
3. Balanseringsavgifterna skall i huvudsak vara kostnadsbaserade och sporra nätanvändarna att balansera sina gasinmatningar och gasuttag. De skall hindra korssubventionering mellan nätanvändarna men får inte hindra nya marknadsaktörer från att ta sig in på marknaden.

Balanseringsavgifterna skall offentliggöras.

4. De systemansvariga för överföringssystemet får ta ut straffavgifter av nätanvändare som inte balanserar sina inmatningar i och uttag från överföringssystemet i enlighet med balanseringsreglerna i punkt 1.
5. Straffavgifter som överstiger de faktiska balanseringskostnaderna skall återfördelas bland nätanvändarna på ett icke-diskriminerande sätt. Metoden för sådan återfördelning skall godkännas av de behöriga nationella tillsynsmyndigheterna.
6. Förutsatt att de har fått eller rimligtvis kan förväntas få den relevanta informationen skall de systemansvariga för överföringssystemet via Internet tillhandahålla tillräckliga, lämpliga och tillförlitliga uppgifter om nätanvändarnas balanseringsstatus så att nätanvändarna i tid kan vidta korrigerande åtgärder. Avgifter för tillhandahållandet av sådana uppgifter skall godkännas av den nationella tillsynsmyndigheten och offentliggöras.

Nivån på de tillhandahållna uppgifterna skall motsvara den informationsnivå som de systemansvariga för överföringssystemet har tillgång till.

Artikel 8

Andrahandsmarknader

De systemansvariga för överföringssystemet skall vidta lämpliga mått och steg för att möjliggöra och underlätta fri handel med kapacitetsrättigheter mellan registrerade nätanvändare på en andrahandsmarknad. De skall ta fram standardiserade transportavtal och förfaranden för förstahandsmarknaden för att underlätta andrahandshandel med kapacitet, och de skall godkänna överförandet av förstahandsrättigheter som meddelats av nätanvändarna. De standardiserade transportavtalen och förfarandena skall godkännas av den nationella tillsynsmyndigheten.

Artikel 9 *Riktlinjer*

1. Vid behov skall det utarbetas riktlinjer för vilken grad av harmonisering som minst behövs för att uppnå förordningens syfte, med närmare uppgifter om följande:
  - (a) Tariffmetoden i enlighet med artikel 3.
  - (b) Tjänster för tredjepartstillträde med en beskrivning av tjänsternas särart, löptid och andra förutsättningar i enlighet med artikel 4.
  - (c) Principerna för mekanismerna för kapacitetstilldelning och tillämpning av förfarandena för hantering av avtalsbetingad överbelastning, i enlighet med artikel 5.
  - (d) Fastställandet av de tekniska uppgifter som nätanvändarna måste ha för att få effektivt tillträde till systemet och av alla punkter som är relevanta för uppfyllandet av kraven på insyn, inklusive de uppgifter som skall offentliggöras vid alla relevanta punkter och tidsplanen för offentliggörandet, i enlighet med artikel 6.
  - (e) Balanseringsregler och avgifter för obalans i enlighet med artikel 7.
  - (f) Andrahandsmarknader i enlighet med artikel 8.
2. Riktlinjer om de uppgifter som anges i punkt 1 b, c och d finns i bilagan. Kommissionen skall ändra riktlinjerna i enlighet med förfarandet i artikel 14.2.
3. Kommissionen skall anta riktlinjer om de uppgifter som avses i punkt 1 a, e och f i enlighet med förfarandet i artikel 14.2.

Artikel 10 *Tillsynsmyndigheter*

När de utövar sina befogenheter enligt denna förordning, skall medlemsstaternas tillsynsmyndigheter följa förordningen och de riktlinjer som har antagits i enlighet med artikel 9.

Vid behov skall de samarbeta med varandra och med kommissionen.

Artikel 11 *Tillhandahållande av information och sekretess*

1. Medlemsstaterna och tillsynsmyndigheterna skall på begäran förse kommissionen med all den information som är nödvändig för att uppfylla de syften som anges i artikel 9.

Kommissionen skall fastställa en rimlig tid inom vilken informationen skall lämnas, med hänsyn till hur sammansatt och brådskande den begärda informationen är.
2. Om medlemsstaten eller tillsynsmyndigheten i fråga inte tillhandahåller informationen inom den tid som fastställts enligt punkt 1, får kommissionen direkt från de berörda företagen begära all den information som krävs för att uppfylla de syften som anges i artikel 9.

När en begäran om information riktas till ett företag, skall kommissionen samtidigt sända en kopia av begäran till tillsynsmyndigheten i den medlemsstat där företaget har sitt säte.

I sin begäran om information skall kommissionen ange den rättsliga grunden för begäran, den tid inom vilken informationen skall lämnas, syftet med begäran samt de påföljder som gäller enligt artikel 13.2 om felaktig, ofullständig eller vilseledande information lämnas. Den utsatta tiden skall vara rimlig med hänsyn till hur sammansatt och brådskande den begärda informationen är.

3. Företagsägarna eller deras företrädare och, om det rör sig om juridiska personer, de personer som är bemyndigade att företräda dem enligt lag eller enligt bolagsordningen skall lämna den begärda informationen. Advokater som är bemyndigade att agera får lämna informationen på sina klienters vägnar, men det är klienten som bär det fulla ansvaret om informationen är felaktig, ofullständig eller vilseledande.
4. Om ett företag inte tillhandahåller den begärda informationen inom den tid som kommissionen har fastställt, eller tillhandahåller ofullständig information, får kommissionen genom ett beslut kräva att informationen tillhandahålls. Kommissionen skall i beslutet ange vilka upplysningar som begärs och fastställa en lämplig tid inom vilken upplysningarna skall lämnas. I beslutet skall de påföljder som fastställs i artikel 13.2 anges. Kommissionen skall i beslutet även upplysa om rätten att få beslutet prövat av Europeiska gemenskapernas domstol.

Kommissionen skall samtidigt skicka en kopia av sitt beslut till tillsynsmyndigheten i den medlemsstat där personen har sin hemvist eller företaget har sitt säte.

5. Kommissionen får inte använda upplysningar som erhållits i enlighet med denna förordning för andra syften än dem som anges i artikel 9.

Artikel 12

Medlemsstaternas rätt att besluta om mer detaljerade åtgärder

Denna förordning påverkar inte medlemsstaternas rätt att behålla eller införa åtgärder med mer detaljerade bestämmelser än de som anges i denna förordning och i de riktlinjer som avses i artikel 9.

Artikel 13

Påföljder

1. Kommissionen kan genom beslut ålägga företag böter upp till högst 1 % av företagets totala omsättning under det föregående verksamhetsåret, om företaget uppsåtligt eller oavsiktligt har lämnat felaktig, ofullständig eller vilseledande information som svar på en begäran enligt artikel 11.2, eller om företaget inte lämnar information inom den tid som fastställts genom ett beslut enligt artikel 11.4 första stycket.

Bötesbeloppets storlek skall fastställas med hänsyn till hur allvarlig underlåtelsen att uppfylla kraven i första stycket är.

2. Påföljder enligt första stycket och beslut som fattas enligt andra stycket skall inte betraktas som straffrättsliga.

Artikel 14
Kommitté

1. Kommissionen skall biträdas av den kommitté som inrättats i enlighet med artikel 13 i förordning (EG) nr 1228/2003 om villkor för tillträde till nät för gränsöverskridande elhandel⁹.
2. När det hänvisas till denna punkt skall artiklarna 5 och 7 i beslut 1999/468/EG tillämpas, med beaktande av bestämmelserna i artikel 8 i det beslutet.

Den tid som avses i artikel 5.6 i beslut 1999/468/EG skall vara tre månader.

Artikel 15
Kommissionens rapport

Kommissionen skall se över genomförandet av förordningen. Inom tre år efter det att förordningen har trätt i kraft skall kommissionen förelägga Europaparlamentet och rådet en rapport om de erfarenheter som gjorts vid dess tillämpning. I rapporten skall det i synnerhet undersökas i vilken utsträckning man genom förordningen lyckats se till att villkoren för gasnät är icke-diskriminerande och återspeglar kostnaderna samt bidrar till kundernas valfrihet på en väl fungerande inre marknad och till långsiktig försörjningstrygghet. Vid behov skall rapporten åtföljas av lämpliga förslag och/eller rekommendationer.

Artikel 16
Ikraftträdande

Denna förordning träder i kraft den tjugonde dagen efter det att den har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Den skall tillämpas från och med den 1 juli 2005.

Denna förordning är till alla delar bindande och direkt tillämplig i alla medlemsstater.

Utfärdad i Bryssel den

På Europaparlamentets vägnar
Ordförande

På rådets vägnar
Ordförande

---

⁹ EUT L 176, 15.7.2003, s. 1.

Bilaga

RIKTLINJER OM

TJÄNSTER FÖR TREDJEPARTSTILLTRÄDE,

PRINCIPER FÖR MEKANISMEN FÖR KAPACITETSTILLDELNING OCH FÖRFARANDENA FÖR HANTERING AV ÖVERBELASTNING SAMT TILLÄMPNING AV FÖRFARANDENA FÖR HANTERING AV AVTALSBETINGAD ÖVERBELASTNING, OCH

FASTSTÄLLANDE AV DE TEKNISKA UPPGIFTER SOM NÄTANVÄNDARNA MÅSTE HA FÖR ATT FÅ EFFEKTIVT TILLTRÄDE TILL SYSTEMET OCH AV ALLA PUNKTER SOM ÄR RELEVANTA FÖR UPPFYLLANDET AV KRAVEN PÅ INSYN, INKLUSIVE DE UPPGIFTER SOM SKALL OFFENTLIGGÖRAS VID ALLA RELEVANTA PUNKTER OCH TIDSPLANEN FÖR OFFENTLIGGÖRANDET

1. TJÄNSTER FÖR TREDJEPARTSTILLTRÄDE

- (1) De systemansvariga för överföringssystemet (nedan kallade "systemansvariga") skall erbjuda fasta och fränkopplingsbara tjänster som varar minst en dag.
- (2) Det skall tas fram standardtransportavtal och ett gemensamt nätregelverk som underlättar handel med och återanvändning av avtalad kapacitet utan att hindra kapacitetsöverlåtelse.
- (3) De systemansvariga skall tillämpa de standardiserade förfaranden för behovsanmälan och behovsomanmälan samt de måtenheter som överenskommits inom EASEE-gas. De skall ta fram informationssystem och instrument för elektronisk kommunikation för att tillhandahålla nätanvändarna lämpliga uppgifter och förenkla transaktioner såsom behovsanmälan, avtal om kapacitet och överföring av kapacitetsrättigheter mellan nätanvändare.
- (4) De systemansvariga skall harmonisera formaliserade ansökningsförfaranden och svarstider i enlighet med bästa branschpraxis för att göra svarstiderna så korta som möjligt. De skall senast den 1 juli 2005 tillhandahålla Internetbaserade system som gör det möjligt att direkt på skärmen boka och bekräfta kapacitet samt genomföra de förfaranden för behovsanmälan respektive behovsomanmälan som överenskommits inom EASEE-gas.
- (5) De systemansvariga får av nätanvändarna inte ta ut särskilda avgifter för förfrågningar och transaktioner som hänger ihop med transportavtalen och som handläggs enligt standardregler och standardförfaranden.
- (6) För förfrågningar som ger upphov till extrema eller orimliga kostnader (t.ex. på grund av att det krävs genomförbarhetsstudier) får det tas ut särskilda avgifter förutsatt att de kan beläggas.
- (7) De systemansvariga skall samarbeta med andra systemansvariga och samordna underhållet av sina respektive nät så att nätanvändare och systemansvariga för överföringssystem i andra områden drabbas av så få överföringsavbrott som möjligt och

för att se till att försörjningstryggheten gagnar alla lika mycket, även i fråga om transitflöden.

- (8) De systemansvariga skall minst en gång om året före en fastställd tidpunkt offentliggöra de underhållsperioder som de planerar och som kan komma att påverka nätanvändarnas rättigheter enligt transportavtalen, och de skall i rimlig tid offentliggöra den driftsrelaterade information som är kopplad till detta. Så snart uppgifterna är tillgängliga skall de systemansvariga också utan dröjsmål och diskriminering offentliggöra eventuella ändringar i de planerade underhållsperioderna och meddela oplanerat underhåll. Under underhållsperioderna skall de systemansvariga regelbundet offentliggöra aktuell information om underhållet, förväntad varaktighet och förväntade effekter.
- (9) De systemansvariga skall varje dag föra protokoll om aktuellt underhåll och eventuella flödesstörningar. De skall på begäran ställa protokollen till tillsynsmyndighetens förfogande. På begäran skall uppgifterna också lämnas till dem som påverkas av störningarna.

2. PRINCIPER FÖR MEKANISMEN FÖR KAPACITETSTILLDELNING OCH FÖRFARANDENA FÖR HANTERING AV ÖVERBELASTNING SAMT TILLÄMPNING AV FÖRFARANDENA FÖR HANTERING AV AVTALSBETINGAD ÖVERBELASTNING

2.1. Principer för mekanismerna för kapacitetstilldelning och förfarandena för hantering av överbelastning

- (1) Syftet med mekanismerna för kapacitetstilldelning och förfarandena för hantering av överbelastning är att underlätta konkurrensutvecklingen och handeln med flytande kapacitet. Mekanismerna skall vara marknadsanpassade, även för spotmarknader och handelscentrum. De skall vara flexibla och kunna anpassas till nya marknadsvillkor.
- (2) Mekanismerna och förfarandena får ta hänsyn till det berörda systemets integritet och till försörjningstryggheten.
- (3) Mekanismerna och förfarandena får varken stå i vägen för nya marknadsaktörer eller skapa orimliga hinder för marknadsinträde. De får inte hindra marknadsaktörerna, nya som gamla eller företag med liten marknadsandel, från att verkligen konkurrera med varandra.

2.2. Förfaranden för hantering av avtalsbetingad överbelastning

- (1) Om avtalad kapacitet inte utnyttjas, skall de systemansvariga göra denna kapacitet på förstahandsmarknaden tillgänglig med möjlighet till fränkoppling och på grundval av kontrakt med olika löptider, om den relevanta nätanvändaren (kapacitetens innehavare) inte erbjuder denna kapacitet på andrahandsmarknaden till ett rimligt pris.
- (2) Intäkter från överlåtelsen av fränkopplingsbar kapacitet skall delas enligt de regler som fastställts av den relevanta tillsynsmyndigheten. Reglerna får inte hindra en effektiv och ändamålsenlig användning av systemet.
- (3) De relevanta tillsynsmyndigheterna kan med hänsyn till gällande omständigheter fastställa ett rimligt pris för överlåtelsen av fränkopplingsbar kapacitet.

- (4) De systemansvariga skall göra rimliga ansträngningar för att på marknaden åtminstone erbjuda delar av den outnyttjade kapaciteten som fast kapacitet.

3. FASTSTÄLLANDE AV DE TEKNISKA UPPGIFTER SOM NÄTANVÄNDARNA MÅSTE HA FÖR ATT FÅ EFFEKTIVT TILLTRÄDE TILL SYSTEMET OCH AV ALLA PUNKTER SOM ÄR RELEVANTA FÖR UPPFYLLANDET AV KRAVEN PÅ INSYN, INKLUSIVE DE UPPGIFTER SOM SKALL OFFENTLIGGÖRAS VID ALLA RELEVANTA PUNKTER OCH TIDSPLANEN FÖR OFFENTLIGGÖRANDET

3.1. Fastställande av de tekniska uppgifter som nätanvändarna måste ha för att få effektivt tillträde till systemet

De systemansvariga skall offentliggöra åtminstone följande uppgifter om sina system och tjänster på sitt/sina nationella språk och på engelska:

- (a) En uttömmande beskrivning av de olika tjänster som erbjuds och de avgifter som tas ut för dem.
- (b) Redogörelse för olika slag av transportavtal för dessa tjänster och, i förekommande fall, nätregelverket och/eller standardvillkoren för alla nätanvändares rättigheter och skyldigheter, inklusive standardtransportavtal och andra relevanta dokument.
- (c) Standardförfarandena för användning av överföringssystemet, inklusive definition av nyckelbegrepp.
- (d) Föreskrifter för kapacitetstilldelning, hantering av överbelastning samt förfaranden för att motverka hamstring och underlätta återanvändning.
- (e) De regler för kapacitetshandel på andrahandsmarknaden som gäller gentemot den systemansvarige.
- (f) I förekommande fall de flexibilitets- och toleransnivåer som utan särskild avgift omfattas av transport och andra tjänster, liksom den flexibilitet som erbjuds utöver detta med tillhörande avgifter.
- (g) En ingående beskrivning av den systemansvariges gassystem med uppgift om alla relevanta punkter som sammanlänkar systemet med andra systemansvarigas system eller med gasinfrastruktur för exempelvis naturgas och infrastruktur för stödtjänster enligt artikel 2.14 i direktiv 2003/55/EG.
- (h) Information om gaskvalitet och tryckkrav.
- (i) Reglerna för anslutning till det system som drivs av den systemansvarige.
- (j) Information om föreslagna eller gjorda ändringar i fråga om tjänster eller villkor, inklusive de uppgifter som avses i punkterna a–i.

3.2. Fastställande av alla punkter som är relevanta för uppfyllandet av kraven på insyn

De relevanta punkterna skall åtminstone omfatta följande punkter:

- (a) Alla inloppspunkter i den systemansvariges nät.

- (b) De viktigaste utloppspunkterna med en samlad utloppskapacitet på minst 50 % av den totala utloppskapaciteten i den systemansvariges nät.
- (c) Alla punkter som sammanlänkar den systemansvariges nät med andra överföringsnät.
- (d) Alla punkter som sammanlänkar den systemansvariges nät med terminaler för flytande naturgas.
- (e) Alla viktiga punkter i den systemansvariges nät, inklusive de punkter som sammanlänkar nätet med gasterminaler. Viktiga är alla punkter där man av erfarenhet kan räkna med fysisk överbelastning.
- (f) Alla punkter som sammanlänkar den systemansvariges nät med sådan infrastruktur som krävs för tillhandahållandet av stödtjänster enligt artikel 2.14 i direktiv 2003/55/EG.

3.3. Uppgifter som skall offentliggöras vid alla relevanta punkter och tidsplanen för offentliggörandet

- (1) De systemansvariga skall – regelbundet/löpande, på Internet och på ett användarvänligt sätt – vid alla relevanta punkter offentliggöra följande uppgifter om kapacitetsläget ned till dagliga perioder:
  - (a) Högsta möjliga tekniska kapacitet för flöden i båda riktningar.
  - (b) Total avtalad och fränkopplingsbar kapacitet.
  - (c) Tillgänglig kapacitet.
- (2) De systemansvariga skall för alla relevanta punkter offentliggöra tillgängliga kapaciteter för åtminstone 18 månader framåt och uppdatera dessa uppgifter minst en gång i månaden eller, om nya uppgifter blir tillgängliga, ännu oftare.
- (3) De systemansvariga skall dagligen offentliggöra uppdaterade uppgifter om tillgången till kortfristiga tjänster (för påföljande dag och påföljande vecka) på grundval av bland annat behovsanmälningar, gällande avtalsenliga åtaganden och regelbundna långtidsprognoser avseende tillgängliga årskapaciteter för upp till tio år framåt för alla relevanta punkter.
- (4) De systemansvariga skall löpande offentliggöra de historiska topparna och dalarna i varje månads kapacitetsanvändning samt de årliga genomsnittsflödena i varje relevant punkt för de senaste tre åren.
- (5) De systemansvariga skall varje dag bokföra de faktiska kumulerade flödena för tre månader.
- (6) De systemansvariga skall på ett effektivt sätt registrera alla kapacitetsavtal och all annan relevant information i samband med beräkning och tillhandahållande av tillgängliga kapaciteter och ge de relevanta nationella myndigheterna tillgång till denna information så att de kan utföra sina åligganden.
- (7) De systemansvariga skall tillhandahålla användarvänliga instrument för beräkning av tariffer för tillgängliga tjänster och för direktkontroll av tillgänglig kapacitet via Internet.

- (8) De systemansvariga som inte kan offentliggöra uppgifter enligt punkterna 1, 3 och 7 skall samråda med sina relevanta nationella myndigheter och ta fram en handlingsplan för genomförande så snart som möjligt, dock senast den 31 december 2005.

FINANSIERINGSÖVERSIKT FÖR RÄTTSAKT

Politikområde(n): Energi och transport

Verksamhet(er): Energiindustrin och den inre marknaden

Åtgärdens beteckning: Utkast till Europaparlamentets och rådets förordning om villkor för tillträde till gasnäten.

1. BERÖRDA BUDGETPOSTER (NUMMER OCH BETECKNING)

06 01 02 11 04 – Studier och samråd

2. ALLMÄNNA UPPGIFTER

Sammanlagda anslag för åtgärden (avsnitt B):

2.1. Tillämpningsperiod

Årsvis.

2.2. Flerårig total utgiftsberäkning:

a) Förfalloplan för åtagandebemyndiganden/betalningsbemyndiganden (finansiellt stöd) (se punkt 6.1.1)

Ej tillämpligt

Miljoner euro (avrundat till tre decimaler)

	2004	2005	2006	2007	2008	Totalt
Åtagandebemyndiganden (ÅB)						
Betalningsbemyndiganden (BB)						

b) Tekniskt och administrativt stöd och stödutgifter (se punkt 6.1.2)

Ej tillämpligt

ÅB						
BB						

Delsumma a+b						
ÅB						
BB						

c) Total budgetkonsekvens i form av personalutgifter och övriga administrativa utgifter (se punkterna 7.2 och 7.3)

ÅB/BB	0,441	0,441	0,441	0,216	0,216	
-------	-------	-------	-------	-------	-------	--

TOTALT a+b+c						
ÅB/BB	0,441	0,441	0,441	0,216	0,216	

Förenlighet med den ekonomiska planeringen och budgetplanen

- Förslaget är förenligt med gällande ekonomisk planering
- Förslaget kräver omfördelningar under den berörda rubriken i budgetplanen,
- i nödvändiga fall med stöd av bestämmelserna i det interinstitutionella avtalet

2.3. Påverkan på inkomsterna¹⁰

- Inkomsterna påverkas inte (gäller tekniska aspekter på genomförandet av en åtgärd)

ELLER

- Inkomsterna påverkas enligt följande:

Obs.: den metod som använts för att beräkna påverkan på inkomsterna skall redovisas närmare på ett separat blad som bifogas denna finansieringsöversikt.

Miljoner euro (avrundat till en decimal)

Budgetpost	Inkomster	Före åtgärden (år n-1)	Situation efter åtgärden							
			År n	n+1	n+2	n+3	n+4	n+5		
	a) Inkomster i absoluta belopp									
	b) Förändring av inkomster	Δ								

(Om flera budgetrubriker påverkas skall varje rubriks nummer anges i tabellen)

¹⁰ Ytterligare upplysningar finns i den separata vägledningen.

3. BUDGETTEKNISKA UPPGIFTER

Typ av utgifter		Nya	Deltagande EFTA	Deltagande av kandidat-länderna	Rubrik i budgetplanen
Oblig. utg./ Icke-obl. utg. Icke-obl. utg.	Icke-diff. anslag	Ja	Ja	Nej	nr 3

4. RÄTTSLIG GRUND

Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, särskilt artikel 95 i detta.

5. BESKRIVNING AV ÅTGÄRDEN OCH SKÄL FÖR ÅTGÄRDEN

5.1. Behovet av gemenskapsåtgärder¹¹

5.1.1. Mål för åtgärden

Genom gasdirektivet öppnas de nationella gasmarknaderna successivt för konkurrens. För att det skall kunna upprättas en verkligt integrerad inre marknad måste det införas effektiva handelsbestämmelser, framför allt harmoniserade bestämmelser om tariffer vid gränsöverskridande överföring och gemensamma system för hantering av kapacitetstilldelning och överbelastning vid gränser.

För att ta itu med denna fråga inledde kommissionen den s.k. Madrid-processen – ett forum som består av kommissionen, nationella tillsynsmyndigheter, medlemsstaterna och industrin. Stora framsteg har gjorts, främst i form av riktlinjerna för god praxis, som man kom överens om vid det senaste forumet.

Det är nu av största vikt att man säkerställer att dessa riktlinjer tillämpas av medlemsstaterna och att de kan ändras allteftersom man samlar på sig erfarenheter om tillämpningen. För att uppnå detta föreslår kommissionen en förordning som a) innehåller grundläggande principer om tillträdesvillkor till gasnätet och b) möjliggör för kommissionen att – i enlighet med ett kommittéförfarande (den kommitté som redan inrättats genom förordning nr 1228/2003 kommer att användas) – anta bindande riktlinjer om den precisa mekanism enligt vilken de harmoniserade reglerna skall tillämpas. Därigenom åläggs kommissionen nya ansvarsområden.

Målen i förordningen är därför följande: ett ikraftträdande så snart som möjligt av kostnadsbaserade mekanismer för avgifter för nättillträde, en minsta uppsättning gemensamma tjänster för tredjepartstillträde, gemensamma regler för avtalsbetingad överbelastning av näten, informations- och balanseringskrav samt regler för fri handel med förstahandsrättigheter till nätkapaciteten. Förordningen väntas träda i kraft i slutet av 2004 eller början av 2005.

Syftet med den här finansiella åtgärden är att förse kommissionen med de medel som behövs för att den skall kunna utföra sina nya skyldigheter.

¹¹ Ytterligare upplysningar finns i den separata vägledningen.

5.1.2. Åtgärder i samband med förhandsbedömningen

a) Hur och när en förhandsutvärdering har skett (vem som genomfört den, vid vilken tidpunkt, vilken eller vilka rapporter som finns tillgängliga från utvärderingen) eller på vilket sätt uppgifterna som ligger till grund för den samlats in.

Kommissionens pågående undersökning av marknaden har avslöjat de svårigheter som är förknippade med gränsöverskridande konkurrens på gasområdet och den dominerande marknadsställningen hos de flesta största nationella gasföretag. Utan handel kommer man inte att uppnå målet om fria konsumentval inom gasindustrin. Undersökningen kompletterades med en genomgång av stora kunder. Många av dem var missnöjda med utvecklingen av marknadsöppningen och tillträdesvillkoren för nätet och ansåg att det faktum att det saknas möjlighet att leta leverantörer i andra medlemsstater bidrog till det dåliga resultatet. Mot denna bakgrund föreslår kommissionen en ny förordning om tillträdesvillkor inom EU, som omfattar den tidigare nämnda tillsynskommittén.

Inför antagandet av den förslagna förordningen inrättade kommissionen Madrid-forumet. Inom ramen för forumet har det hittills hållits sju möten. Forumet kom nyligen överens om frivilliga riktlinjer för bästa praxis, som i synnerhet gasöverföringsföretag skall följa.

b) En kortfattad beskrivning av resultaten och slutsatserna av förhandsutvärderingen.

Diskussionerna i Madrid-forumet och reaktionerna på kommissionens övriga insatser i denna fråga har visat att en grundläggande förutsättning för att det skall kunna upprättas en inre marknad för gas är att det införs effektiva bestämmelser om gränsöverskridande överföring av gas. Det har också visat sig att det är tekniskt extremt komplicerat och även kontroversiellt att utarbeta sådana bestämmelser. När man väl fastställt en lämplig metod kommer det ändå att vara svårt och tidskrävande att beräkna kostnaderna för gränsöverskridande handel. Det är mot denna bakgrund som man ansett att det krävs en förordning för att frågorna skall kunna hanteras på ett effektivt sätt.

5.1.3. Åtgärder som vidtagits som följd av en efterhandsutvärdering

Två år efter det att förordningen trätt i kraft bör det göras en noggrann bedömning av hur väl förordningen fungerar när det gäller att upprätta gemensamma bestämmelser, liksom av hur effektiva kommissionens ekonomiska åtgärder på detta område varit.

5.2. Planerad verksamhet och villkor för finansiering via budgeten

De gemensamma bestämmelserna om gränsöverskridande överföring av gas kommer att leda till ökad konkurrens i EU och således till lägre gaspriser, vilket kommer att gynna alla gasförbrukare, dvs. både hushållen och industrin. Genom de planerade ekonomiska åtgärderna skall man förbereda bestämmelsernas ikraftträdande. Dessa kommer att vara mycket tekniska och specifika, och således kommer nationella tillsynsmyndigheter, medlemsstaterna, Europaparlamentet och de berörda branscherna att beröras.

Förordningens mål är att ett harmoniserat system för tariffer vid gränsöverskridande överföring skall träda i kraft i slutet av 2005. Detta system skall grundas på principerna om enkelhet, återspeglning av kostnaderna och icke-diskriminering. Ytterligare mål är att gemensamma bestämmelser om kapacitetstilldelning skall träda i kraft då förordningen antas, och att bestämmelserna vid behov skall omarbetas. De specifika målen för de finansiella åtgärderna är följaktligen dels slutförandet av de undersökningar som skall leda till ikraftträdandet av detaljerade riktlinjer för tariffästning senast i september 2005, dels genomgång av de nuvarande

riktlinjerna för god praxis, med nödvändiga undersökningar som underlag, till slutet av 2005. Därefter består det specifika målet av en genomgång av riktlinjerna på basis av årliga undersökningar.

- Konkreta åtgärder som skall vidtas för genomförandet

För det första skall man genomföra de undersökningar som krävs för att riktlinjerna för tariffer vid gränsöverskridande överföring skall kunna antas och godkännas (till mars 2005). För det andra skall det antas ett beslut om tariffer (slutet av 2005), och för det tredje skall man se över riktlinjerna för god praxis på grundval av de undersökningar som krävs (slutet av 2005).

För att dessa mål skall kunna uppnås planeras följande ekonomiska åtgärder:

Åtgärd 1: Det krävs omfattande förberedande arbete för att man skall kunna utarbeta de detaljerade riktlinjer för tariffer. Det rör sig ofta om tekniskt och ekonomiskt arbete (revision). Detta gäller även frågan om huruvida och hur riktlinjerna i förordningen om hantering av överbelastning skall ändras. Därför är det kostnadseffektivt att på grundval av expertundersökningar utarbeta riktlinjer.

Det förväntade resultatet är ikraftträdandet, och efterföljande underhåll och förfining av ett system av gränsöverskridande tariffsättning för gas och riktlinjer för god praxis för gasöverföringar som leder till enhetliga metoder inom EU.

Medlemsstaterna kan inte på egen hand lösa dessa frågor. För att ett effektivt tariffsystem skall kunna upprättas krävs ett harmoniserat tillvägagångssätt som inte kan åstadkommas på nationell nivå. I själva verket innebär denna princip att det är nödvändigt att lägga fram ett sådant förslag.

Medlemsstaternas tillsynsmyndigheter måste dock delta i detta förfarande. Kommissionen kommer därför att fatta dessa beslut efter samråd med en kommitté som består av företrädare för medlemsstaterna och som upprättats i enlighet med rådets beslut 1999/468/EG om de förfaranden som skall tillämpas vid utövandet av kommissionens genomförandebefogenheter.

5.3. Genomförandebestämmelser

En stor del av arbetet kommer att utföras internt av kommissionen, dvs. förberedande av slutversionerna av riktlinjerna, säkerställande av att de antas genom kommittéförfarande, och antagande av beslut om faktiska tariffnivåer. Under detta arbete kommer det dock att bli nödvändigt att ha tillgång till externa studier utarbetade av ekonomiska och tekniska experter samt experter på redovisningsområdet.

6. BUDGETKONSEKVENSER

6.1. Totala budgetkonsekvenser för avsnitt B (för hela programperioden)

Ej tillämpligt.

(Den beräkning som ligger till grund för nedanstående tabell skall redovisas genom uppdelningen i tabell 6.2)

6.1.1. *Finansiellt stöd*

Åtagandebemyndiganden, miljoner euro (avrundat till tredje decimalen)

Fördelning	2004	2005	2006	2007	2008		Totalt
Etc.							

6.1.2. *Tekniskt och administrativt stöd, stödutgifter och IT-utgifter (åtagandebemyndiganden)*

Ej tillämpligt.

	År n	N + 1	N + 2	N + 3	N + 4	N + 5 och följande budgetår	Totalt
1) Tekniskt och administrativt stöd:							
a) Byråer för tekniskt stöd							
b) Övrigt tekniskt och administrativt stöd: - internt: - externt: <i>varav för konstruktion och underhåll av system för informationshantering:</i>							
Delsumma 1							
2) Stödutgifter							
a) Undersökningar							
b) Expertmöten							
c) Information och publikationer							
Delsumma 2							
TOTALT							

6.2. Kostnadsberäkning per åtgärd för avsnitt B (för hela programtiden)¹²

(Om det i en övergripande åtgärd ingår flera konkreta insatser skall det för var och en av dessa redovisas detaljer som gör det möjligt att bedöma omfattning och kostnad för genomförandet.)

Ej tillämpligt.

Åtagandebemyndiganden, miljoner euro (avrundat till tredje decimalen)

Fördelning	Typ av resultat (projekt osv.)	Antal resultat (totalt för år 1...n)	Genomsnittlig kostnad per uppnått resultat	Totala kostnader (totalt för år 1...n)
	1	2	3	4=(2x3)
TOTALKOSTNAD				

Redogör vid behov för beräkningsmetoderna.

7. EFFEKTER PÅ PERSONALRESURSER OCH ADMINISTRATIVA UTGIFTER

7.1. Personalbehov för åtgärden

Typ av tjänster	Personal som krävs för att förvalta åtgärden (befintliga plus ev. ytterligare personalresurser)		Totalt	Beskrivning av de arbetsuppgifter som den planerade åtgärden för med sig
	Fast anställda	Tillfälligt anställda		
Fast anställda eller tillfälligt anställda	A B C	2		1. Utarbetande av riktlinjer för tariffer vid gränsöverskridande handel och överföring av gas över gränserna.
Övriga personalresurser				
Totalt		2		

7.2. Total budgetkonsekvens av ytterligare personalbehov

Typ av personalresurser	Belopp i euro	Beräkningsmetod *
Fast anställda Tillfälligt anställda	216 000	2*108 000 €
Övriga personalresurser (ange budgetrubrik)		
Totalt	216 000	

¹² Ytterligare upplysningar finns i den separata vägledningen.

Beloppen avser totala utgifter för 12 månader.

Övriga administrativa utgifter till följd av åtgärden

Budgetpost (nummer och beteckning)	Belopp i euro	Beräkningsmetod
Totalt (avdelning A7) A0701 - Tjänsteresor A07030 - Möten A07031 - Kommittéer vars hörande är obligatoriskt ⁽¹⁾ A07032 - Kommittéer vars hörande ej är obligatoriskt ⁽¹⁾ A07040 - Konferenser m.m. A0705 - Studier och samråd Övriga utgifter (ange vilka)	225.000	Det krävs en undersökning per år som förberedelse för antagande och/eller ändring av riktlinjerna: per undersökning 250 mandagar à 900 euro (vilket är den genomsnittliga debiteringen för experter) = 225 000 euro
Informationssystem (A-5001/A-4300)		
Övriga utgifter i del A (ange vilka)		
Totalt	225.000	

Beloppen avser totala utgifter för 12 månader.

⁽¹⁾ Ange vilken typ av kommitté samt vilken av de två kategorierna den tillhör.

I.	Totalbelopp/år (tabell 7.2 + 7.3)	441 000 euro
II.	Varaktighet	obegränsad
III.	Totalkostnad för åtgärden (I x II)	441 000 euro/år

Kraven i fråga om personalresurser och andra administrativa resurser måste uppfyllas inom ramen för de resurser som görs tillgängliga till GD TREN (transport och energi) inom ramen för den årliga tilldelningen.

UPPFÖLJNING OCH UTVÄRDERING

7.3. Metod för uppföljning

(Från och med att en åtgärd inleds skall alla uppgifter som är nödvändiga för uppföljningen samlas in och bevaras: detta gäller uppgifter om anslag och andra resurser som tagits i anspråk, insatser som genomförts och resultat som uppnåts. Detta innebär (i) att indikatorer måste anges för att mäta användningen av anslag och resurser, samt vad som genomförts och vilka resultat åtgärden gett, och ii) att rutiner för att samla in nödvändiga data måste införas.)

Resultaten av de åtgärder som anges i utkastet till förordning kommer att bedömas mot bakgrund av den framtida utvecklingen av gashandel inom gemenskapen, samt mot statistiska uppgifter från Eurostat.

7.4. Planerad form och tidsplan för utvärderingar

(Ange när interimis- och efterhandsutvärderingar planeras samt i vilka former de skall genomföras; syftet med utvärderingarna skall vara att bedöma om målet med åtgärden har uppfyllts. Fleråriga program bör utvärderas grundligt minst en gång under det att de pågår. Övriga åtgärder bör minst utvärderas en gång efter halva tiden eller en gång efteråt, och det får aldrig gå mer än sex år mellan utvärderingar.)

Två år efter det att förordningen trätt i kraft skall det enligt planerna göras en intern utvärdering av hur arbetet fortlöpt med att anta de riktlinjer och regler som är nödvändiga för att ett system för tariffer och harmoniserad hantering av överbelastningar skall träda i kraft. Hur effektivt systemet är kommer att utvärderas mot bakgrund av hur mycket överföringskostnaderna minskat för gaskonsumenterna. Även användningen och värdet av de undersökningar som genomförts för att uppnå detta, samt noggrannheten på det revisionsarbete som utförts i fråga om beräkningar av enskilda länders tariffer och metodens kostnadseffektivitet kommer att utvärderas.

8. BESTÄMMELSER OM BEDRÄGERIBEKÄMPNING

(Jfr. artikel 3.4 i budgetförordningen: ”Kommissionen skall i redovisningen informera om gällande eller planerade åtgärder för att förebygga och skydda mot risker för bedrägerier och oegentligheter.”)

Ersättning till experter och ersättning till experter för de undersökningar som utförts kommer att ske i enlighet med tillämpliga budgetregler.